

RUGSĖJIS * 2001 * SEPTEMBER

VOL 52/NR. 7

a Bb Cc Dd Gg Hh Ii Jj K k

$$2 + 2 = 4$$

$$4 - 2 =$$

E G L U T Ė

RUGSĖJIS / SEPTEMBER / 2001 Vol. 52 / Nr. 7

TURINYS

- 1 MOKYKLA VĖL ŽIEDUOS, *Zenė Sadauskaitė*
- 2 RAINIŲ MOKYKLA, *Alma Karosaitė*
- 3 IŠ PASAKŲ SKRYNIO
- 9 LIETUVIŲ KALBOS SKYRELIS
- 11 VOVERĖS MOKYKLA, *Juozas Nekrošius*
- 12 IŠ ISTORIJOS LOBYNO
- 16 MŪSŲ KŪRYBA
- 27 KONCERTAS, *Ramutė Skučaitė*
- 28 AR ŽINAI?
- 31 GALVOSŪKIAI
- 33 JUOKŲ MAIŠELIS
- 34 DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata - 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus - 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

REDAKTORĖ: Regina Kučienė

TECHNINĖ REDAKTORĖ: Audronė Norušienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Tel. (708) 301-6410; Fax: (708) 301-6410

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$1.50, to Lithuania and other countries, \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Educational Council of the USA Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Printed by Ričardo spaustuvė, Palos Hills, IL 60465

MOKYKLA VĖL ŽIEDUOS...

Zenė Sadauskaitė

*Pasibeldė į langą
Rudenėlis daina.
Atkeliavo į klasę
Vėl rugsėjo pirma.*

*Šypsos saulė nuo ryto.
Kiek akelių šviesų!
Lapų šventei prikrito,
Ranką draugui tiesiu.*

*Rudenėlis svečiuojas,
Šypsenėlės veiduos.
Mokykla vėl atgijo,
Mokykla vėl žieduos...*

RAINIŲ MOKYKLA

Alma Karosaitė

Per rugsėjo tirštą miglą

Ėjo rainiai į mokyklą.

Uodegytėm išriestom

Ir akytėm išplėstom.

Mokykla jų netoli –

Artimiausiam sandėly...

Mokė katinas vaikus.

Mokslas rimtas ir sunkus:

Apie didelius rūsius,

Apie katinus garsius,

Apie grūdus ir aruodą,

Apie priešų urvą juodą.

Baigęs mokslus sandėly

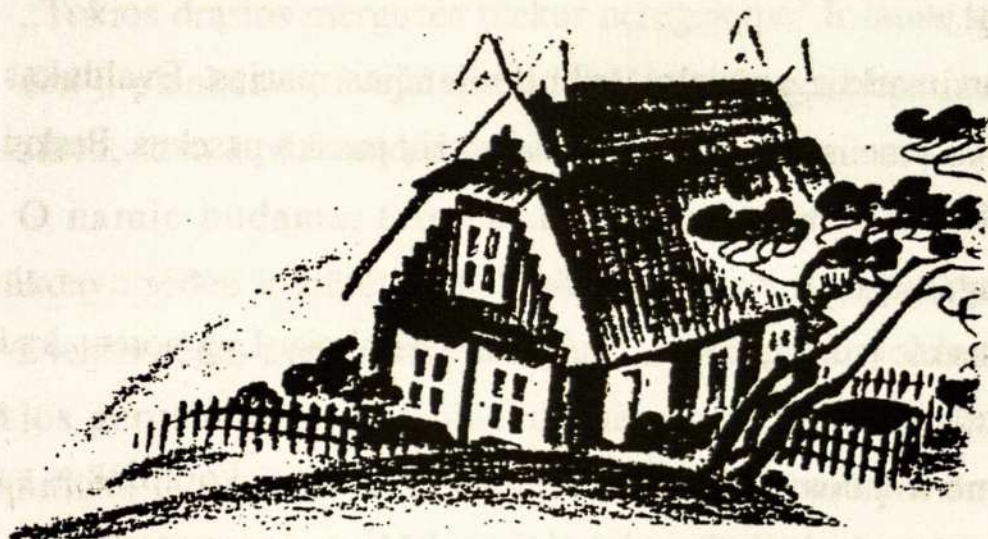
Būt specialistu gali,

Nes išduoda tau knygele,

Kad gerai pažįsti pelę.

IŠ PASAKŲ SKRYNIOS

NERINGA IR NAGLIS

Viktoras Miliūnas

Senelio pasaka

Evaldukas taip gražiai prašo, kad senelis negali atsakyti. Nors mielai patylėtų. Šiaip ar taip, smarkiai pavargęs. Tiek valandų žingsniavo per tykius, gaivius, jau rudėjančius miškus. Tiek baravykų priplovė! Dvi pintinės pilnut pilnutėlės. O dabar išėjo į pamarį. Nusiprausė šiltu marių vandenėliu, pabraidžiojo. Ne pro šalį pailsėti. Atsikolė pusiausėda į saulutės įkaitintą smėlio krantą. Užmerkė akis.

— Pailsėkime, – sako senelis. — Namai toli, o kojos sunkios.

Evalduko kojos lengvos, bet ir jis atsisėda šalia.

— Pasek, seneli, pasaką, – prašo.

Senelis užsimerkęs tyli ir mėgaujasi nuo marių dvelkiančiu vėjeliu.

— Seneli...

— Kokią tau pasaką pasekti? – klausia senelis neatsimerkdamas.

— Gražią!

Senelis atsimerkia, apžvelgia ribuliuojančias marias. Evaldukas supranta: dabar senelis galvoja, kokią čia gražią pasaką pasekus. Paskui nusišypso ir vėl saldžiai sumerkia akis.

— Jau sugalvojai? – džiaugiasi Evaldukas.

Senelis atsako: jau sugalvojau ir negarsiai pasakoja. Lyg norėtų, kad tik Evaldukas girdėtų:

— Gyveno kitados čia, kur mes dabar gyvename, kopininkas su savo pačia. Senais laikais taip šičionykščius žmones vadino. Kopininkais. Todėl, kad prie kopų gyveno. Nebijojo vėjų nešamo smėlio. Drąsūs buvo žmonės. Taigi tam kopininkui labai sekėsi žvejot, o jo pačiai taip pat joks darbas iš rankų nekrito: ko ėmėsi, tą greit ir gerai padarė. Tik nelaimingi anie buvo, kad neturėjo vaikučių. Patarė jiems užklydęs pakeleivis: girdi, irkitės į aną krantą, kur ažuolyne senas senutėlis šventą ugnį kursto ir žmonėms ateitį pasako. Nuplaukė žvejys su žvejiene. Išklaušė jų senutėlis ir sako:

„Plaukit atgalios. Gerų žmonių norai anksčiau ar vėliau išsipildo.“

Parplaukė neilgai laukė. Ankstyvą pavasarį jiems gimė šviesiaplaukė, mėlynakė dukrytė. Dar mažuliukė buvo, jau žmonės sakė: vai, kokia graži! Kaip saulutė!

Laimingi tėvai negalėjo atsidžiaugti dukrele. Ne tik jie. Ir kitiems kopininkams akys pašviesėdavo vos ją pamačius. O augo mergytė ne metais, ne savaitėmis, bet dienomis. Augo, tvirtėjo ir vis dar gražėjo.

Rodos, ką tik mergyčiukė buvo, o jau netrukus, kur galėjo, tėvelius užvadavo. Piktų marių nebijojo, drauge žuvies žvejoti su tėtušiu plaukdavo. Žvejai kalbėdavo:

„Tokios drąsios mergučės niekur neregėjome! Ir laimę nešančios!"

Kai ji plaukdavo, žvejai niekad tuščiomis negrįždavo, nors marios dūkdavo, savo žuvies atiduoti nenorėdavo.

O namie būdama, taip pat ką veikti susirasdavo. Motinėlei belikdavo sėdėti ir žiūrėti, kaip dukters rankose darbas virte verda.

Dienos bėgo, žvejo duktė užaugo tokia gražuolė, tokia darbštuolė, tokios geros širdies, kad plačiai nuėjo per žmones kalbos. Girdi, kopininkų tarpe esanti tokia mergina, kokią nebent pasakoje galima sutikti. Ir ėmė plūsti jauni vyrai ir pirštis. Vieni atplaukė baltaburiais kurėnais iš ano kranto. Patys visko buvo pertekę, aukso kalnus merginai žadėjo. Galėjo žadėti: jų tėvai turtingi buvo. Kiti raiti atjojo, karietomis važiuoti atvažiavo, brangių dovanų vežė. Treti kitais keliais atvyko. Bet visi tik vieno troško, žvejo dukrą pamatę: gauti ją per žmoną.

Saldžių saldžiausiais žodžiais ją viliojo: tekėk už manęs, keliaujam iš šito skurdaus krašto, su manim tu laiminga būsi.

Atsakydavo visiems: niekur iš čia nekeliausiu, man šitas kraštas brangus ir mielas. „Čia lekiantys smėliai, – bylodavo jaunikaičiai ir jų piršliai, — piktos marios ir dar piktesnė jūra. Čia gyvenimas sunkus."

Nelengvas, sakydavo ji.

Saldžialiežuvauti jaunikaičiai mokėjo, bet kopininkų tarpe likti visam laikui nieku gyvu nesutiko. Ir grįždavo namo, dėdamiesi didžiai nelaimingi esą.

O vieną dieną, nepabūgęs audrotų marių, mažu laivioku į šitą krantą atvairavo jaunas ir tvirtas bernas.

„Kaip tu ryžaisi plaukti?“ – klausia jį drąsūs šičionykščiai žvejai. Ir jiems tokios marios kėlė baimę.

Jis tik šyptelėjo ir tarė:

„Išgirdau pas jus esant gražią ir geros širdies mergužę. Apie ją galvojau ir audrotų marių nepabūgau.“

„Turime tokią mergužę. Tik ar tiksi jai?.. Ar norėsi čia gyventi, kur duoną reikia sūriu prakaitu pelnyti?“

Bernas nieko neatsakė. Tik paprašė parodyti kelią į kopininko žvejo kiemą.

Iš pirmos akies jie tiko vienas kitam. Be žodžių susikalbėjo. Širdžių kalba – geriausia kalba. Ja nė per nago juodymą nepameluosi.

Paskui atvykėlis žemai nusilenkė merginos tėvams ir taip bylojo:

„Atplaukiau iš ano kranto. Tėvą ir brolių pasiėmė itūžusios marios. Užpyko, kad drįso mažu laivioku žuvį iš jų gelmių žvieti. Motinėle pasielvartavusi mirė, mane vieną palikusi. Jei priimsite žentų, su viskuo sutinku...“

„Neskubėk, neskubėk, niekas neveja, – pertraukė jį senas žvejys. Ir jam tiko vaikinai: tvirtas, tiesus, toks, kuris nė po jokia našta nesugniuš. Paskui pridūrė: — Pagyvenk pas mus, pasidairyk, arčiau su mūsų dukra susipažink, tada toliau kalbėsime.“

Nežinau, trumpai ar ilgai gyveno jaunas bernas kopininkų tarpe. Tik žinau, kad viskas jam tiko: ir vėjų žarstomi smėlynai, ir vos gyvos pušaitės, ir palaikės trobelės, ir baltaburiai kurėnai dervuotais dugnais ir šonais. Bet užvis labiausiai tiko žvejo duktė. Kurėjo, ką dirbo, ji

tartum šalia stovėjo ir į jį savo mėlynomis akimis žvelgė.

Kurėjo dabar, ką dirbo žvejo duktė, ir ji apie jį galvojo, apie nieką daugiau. Kitiems atkeliavusiems pirštis jaunikaičiams nė į akis nesirodė.

Ir sutarė pagaliau vestuves kelti. Sutarti sutarė, bet vestuvių neiškėlė. Išplaukė jaunasis bernas su kitais kopininkais žvejais į jūrą, toli nuo kranto nuėjo. Ten juos ir užklupo siaubi audra. Bangos kaip aukščiausio kalno kilo, dieną mažne stojo naktis, vėjas kaukė lyg šimtas alkanų vilkų. Tris dienas šėlo jūra, tris dienas žvejų žmonos liejo ašaras, gražė rankas, meldė jūrą aptykti. Kai jūra aptyko, vienas paskui kitą žvejai sugrižo, patys nesuprasdami, kaip išsigelbėję. Tik nesugrižo jaunasis bernelis. Ar vėtra jo laivą toli toli nuvarė, ar gelmė jį priglaudė... Kas žino?.. Liko žvejo duktė viena laukti. Netikėjo, kad gelmė drąsuolį pasiglemžė.

Bėgo dienos, o ji vis laukė ir laukė. Šaukė ją į pagalbą kopininkas žmogelis, įstrigęs su savo kuinelio ir važiu pajūrio smėliakelyje.

„Ateik man padėti į gerą kelią išvažiuoti!“

Atėjo žvejo duktė ir padėjo. Ne tik graži, bet ir tvirta buvo. Žmogelis nežinojo, kaip dėkoti.

Kur galėjo, visiems ji padėjo. Žvejus drąsino, kai tie pakrantės mūšos bijojo ir su laivais į krantą nėjo. Pati į jūrą brido, skrystoje dervoje mirkyta virve laivus traukė. Kai kurią nors kopininkų šeimą nelaimė ištikdavo, eidavo, guosdavo, kuo galėdavo, gelbėdavo.

Bet niekas negalėjo tuo pačiu jai atsilyginti.

O Neringa vis laukė.

Net močia – ir ta galų gale neištvėrė:

„Nelauk, dukrel, nesulauksi. Jei gyvas būtų, seniai būtų sugrižęs...”

O ji neklausė tų žodžių ir laukė. Žinojo, kad jis sugriš. Kasdien, saulutei leidžiantis, po dienos darbų, ateidavo į pajūrį, atsistodavo ant kopos ir laukdavo, kada jos bernelio laivas pasirodys ten, toli toli, kur vanduo su dangumi susilieja...

— Ir visa mano pasaka, – sako senelis.

Evaldukas ilgai tyli, o paskui nedrąsiai klausia:

— Tos, kur laukė, vardas Neringa, taip seneli?

— Neringa.

— Bet Neringa buvo ne žvejo duktė.

— Mano Neringa – žvejo duktė.

— O tavo Neringa taip pat milžinė?

— Ne. Mano Neringa tokia, kaip ir visi mes. Tik ji didelius darbus dirbo. Todėl žmonės tarė ją esant milžine.

— O tavo Neringa ar sulaukė Naglio, seneli?

— Kaip tu manai?

Evaldukas nori, kad Neringa sulauktų Naglio. Labai labai nori, kad sulauktų ir jie būtų laimingi.

— Sulaukė, – sako jis nedrąsiai.

— Daug dienų ir naktų Naglis grūmėsi su jūra, kuri nubloškė jį į tokią tolybę. Atsilaikė prieš vėją, kuris suplėšė jo laivo bures. Jaunas žvejys žinojo: Neringa laukia. – Senelis nutyla ir paskui šnabžda, lyg kokią paslaptį. — Sugrižo... Visus pavojus įveikė ir vieną dieną parplaukė namo.

Iš džiaugsmo Evaldukas ritasi kūlio, pašoka ir garsiai sako:

— Užaugęs aš Naglis būsiu, seneli!

Užbaikite rašyti sakinius, įrašykite kur tinka: *mane, tave, jį, ją.*

aš

tu

jīs

ii

jīs

aš

tu

ii

Sujunk gyvuli ar paukšti su ta kūno dalimi, kuri jam priklauso.

1. geluonis	a. dramblys
2. karčiai	b. žuvis
3. žvynai	c. kiaulė
4. skiauterė	d. ožys
5. straublys	e. jautis
6. gaurai	f. arklys
7. iltys	g. gaidys
8. barzda	h. bitė
9. šnipas	i. dramblys
10. ragai	j. meška

Ką žmonės mėgo veikti, kai dar nebuvo knygų?

KAI DAR NEBUVO KNYGŲ

Seniai, labai seniai, kai dar nebuvo nei knygų, nei laikraščių, žmonės labai mėgo klausytis pasakų. Ilgais žiemos vakarais jie sėdėjo prie ugnies ir sekė jas.

Vaikai klausėsi, o kai užaugo, tas pačias pasakas sekė savo vaikams.

Taip buvo tol, kol pasakos buvo užrašytos.

Dabar galime perskaityti jas knygose.

Kaip supratote? Užbaikite sakinius.

1. Seniai, labai seniai, nebuvo...
nei degtukų, nei ugnies
nei knygų, nei laikraščių
nei knygų, nei pasakų
2. Ilgais žiemos vakarais žmonės...
sekė pasakas
sėdėjo prie ugnies
skaitė pasakas vaikams
3. Visas pasakas reikėjo...
mokėti užrašyti
perskaityti
sekti

VOVERĖS MOKYKLA

Juozas Nekrošius

Mūsų mokykla šalia
Po pušaitė, po žalia.

Sėdi stropūs mokiniai.
Voverė su akiniais.

Atsistojus prie lentos,
Tuoju diktantą padiktuos:

— Jei nesaugosim dantų, –
Nesukrimsim riešutų!

AR ESI GIRDĖJĘS?

— Vinciai...

— Ką?

— Ar esi girdėjęs apie Besotį
Ėdrūną, kuris prarijo dramblių?

— Ne.

— Ar esi girdėjęs apie Besotį
Ėdrūną, kuris prarijo dramblių, žirafą ir
raganosį.

— Ne.

— Ar esi girdėjęs apie Besotį
Ėdrūną, kuris prarijo dramblių, žirafą, raganosį, zebra ir kiškį?

— Ne.

— Ar esi girdėjęs apie Besotį Ėdrūną, kuris prarijo dramblių, žirafą, raganosį,
zebra, kiškį, dvi peles ir varlę?

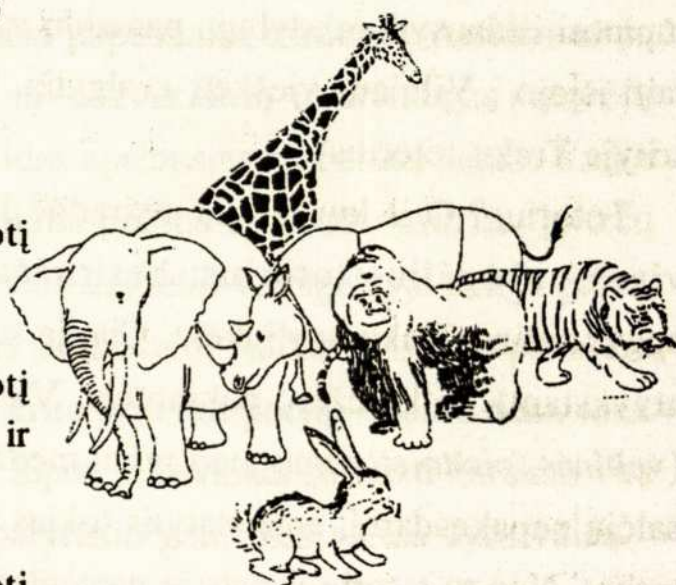
— Ne.

— Ar esi girdėjęs apie Besotį Ėdrūną, kuris prarijo dramblių, žirafą, raganosį,
zebra, kiškį, dvi peles, varlę ir sprogo?

— Ne, – atsakė pudelis Vincas.

— Aš irgi ne, – pasakė Tindis Rindis.

— O aš girdėjau, – sucypsėjo šlyt iš kiaušinio išsiritusi maža pūkuota
pasakaitė.

IŠ ISTORIJOS LOBYNO

VYTAUTAS ATVYKSTA Į TRAKUS

V. Čižiūnas

Sekmadienis buvo tikrai gražus, saulėtas, tik kiek vėjuotas. Miestelyje žmonės nuo pat ryto jau laukė valdovo atvykstant. Vieni rūpinosi išklaudyti ankstybųjų pamaldų ir nuskubėti prie pilies tilto, kiti raiti išjojo į Vilniaus vieškelį žvalgytis. Bet kas galėjo pralenkti šioje srityje Trakų totorius?

Totorius? O iš kur čia jie atsirado? Jau keleri metai, kai Vytautas visus pabėgėlius totorius, besiprašančius į Lietuvos tarnybą, apgyvendino Trakų apylinkėse. Čia jie susispietė kairėje (nuo Vilniaus atvykstant) Trakų ežero pakrantėje. Vieni jų mėgino gyventi vailoko (*veltinės, piršto storumo avių vilnų medžiagos*) palapinėse, kiti žiemos šalčių nepakęsdami, ėmė statyti tokias pat, kaip ir lietuviai, medines trobas. Nuo tų totorių ir pats jų pamėgtasis ežeras pramintas Totoriškių ežeru. Tik tas, kurs jau persenas buvo raitelių ir pasiuntinių tarnybai, ėmėsi žvejybos, kailiadirbystės, audeklų dažymo, balnų gamybos ir retas kuris – žemdirbystės. Visi kiti totoriai buvo Vytauto karo tarnyboje raitais pasiuntiniais ir sargybiniais. Jie tad ir lankė savo mažais arkliukais keliu tarp Vilniaus ir Trakų.

Valdovo susilaukė trakiečiai tik vėlai po pietų. Mantautui patvarkius, visi Trakų miesto gyventojai turėjo laiku išsirikiuoti išilgai vienintelės gatvės – nuo jos pradžios iki senosios pilies. Ties senąja pusiasalio pilimi ir tiltu būriavo pilies gyventojai, apylinkių bajorai ir

statybos darbininkai. Jiems Mantautas įsakė išsirikiuoti ties naujosios pilies vartais.

Staiga vienu metu viskas pasikeitė: iš tolo pasigirdo trimitų ir ragų garsai, pirmieji pasiųstieji totoriai, cypdami ir šaukdami, perlėkė miestelio gatve ir dingo miške, Kauno pusėje. Tik dulkių debesį už savęs paliko.

Už minutės – kitos pasigirdo miestelėnų šauksmas:

— Jau, jau atvyksta! Valio!

Trakų gyventojų valiovimas garsėjo išilgai gatvės. Priešakyje jojo trys trimitininkai, kartas nuo karto papūsdami trimtais. Atokiai už jų jojo pats Lietuvos valdovas, savo dvariškių ir artimųjų patarėjų lydimas. Tamsiai raudonas palaidas apsiaustas su baltais sabalo kailio krašteliais dengė jo pečius. Tokios pačios spalvos apskrita, į viršų smailėjanti, kepurė su mažu auksiniu kryželiu viršugalvyje dengė galvą. Be barzdos ir ūsų (juos Vytautas skusdavo), valdovas iš tolo panešėjo į moterį, ypač, kad ilgi plaukai krito jam ant pečių. Tačiau tiesi, kiek smaila, nosis, stipriai sučiauptos lūpos ir žemokai suraukti antakiai virš tamsiai mėlynų akų rodė daug patyrusio geležinės valios vyro veidą.

— Sveikas, Mantautai! Sveiki, trakiečiai! – prabilo Vytautas.

— Būk pasveikintas, valdove! – atsakė Mantautas.

— Tegyvuoja mūsų valdovas naujojoje pilyje! – sušuko kažkuris čia pat stovėjusių bajorų.

— Valio, valio-o-o! – nuskambėjo minios šauksmas.

— Ačiū tau, Mantautai, ačiū jums, trakiečiai! – kilstelėjęs dešinę, atsakė Vytautas.

Vytautas bematant nušoko nuo širmio, nekantriai trypusio kojomis.

— Eisime pėsti prie mielosios Galvės vandens, – pasakė į šalis dairydamasis Vytautas. — O čia gi tavo, Mantautai, sūnus, mano

bendravardis, kiek žinau!..

— Sveikas, berneli! –
tarė kunigaikštis.

— Taip, valdove, tai
jis, mano Aleksandras
Vytautas...

— Sveikas, berneli! –
tarė kunigaikštis,
glostydamas berniuko
galvą. — Ogi čia ir
antras? Argi taip pat tavo sūnus?

— Bajoro Zubrio sūnus, Jūsų Šviesybe... Jonas Algimantas. Mano
draugas Zubrys... negrižo iš žygio prieš vokiečių Ordiną. Priglaudžiau
našlę Zubrienę su sūnumi čia, Trakuose.

Vytautas žiūrėjo į Mantauto veidą. Matė jame liūdesį ir kartu meilę
draugo sūnui. Valdovas paėmė abu berniuku už pečių ir pritraukė prie
savęs.

— Žinau, Mantautai, ir liūdžiu kartu su tavim. Zubrys žuvo
Tanenbergo laukuose, kaip tikras Lietuvos bajoras – didvyris. Aukite,
berniukai, sparčiai ir būkite verti savo tėvų. Tokių Lietuvai labai reikia.
Berniukai linktelėjo galvomis.

— Už kokių poros ar trejeto metų judu abu priimsiu į savo dvarą, –
kalbėjo valdovas, — ten judu daug ko išmoksite, ilgainiui tapsite tikrais
kariais – riteriais. O dabar einame visi į naująją pilį.

Minia pajudėjo į ežero tiltą. Pats pirmasėjo Vytautas, iš abiejų šonų
berniukų lydimas. Už jų žingsniavo Mantautas, svečiai iš Vilniaus ir
visi Trakų apylinkės bajorai. Pilies sargyba sulaukė besispraudžiančius
į priekį miestelio gyventojus:

— Palengva, neskubėkite! Dar bus laiko pamatyti valdovą ir naująją pilį...

— Ei, ten kas? Nesiveržkite taip! Dar išlaušite tilto turėklus ir suvirsite į vandenį.

Lėtai tiltu žingsniuodami, svečiai ir jų palydovai pasiekė salos pilies vartus. Čia, pačioje tarpuvartėje, išpuoštoje žaliais vainikais, stovėjo balta drobe užtiestas stalelis, ant kurio buvo padėta sidabrinė lėkštė su duonos rieke ir žiupsniu druskos. Už stalelio stovėjo dvi baltutėliais nuometais plaukus apsigaubusios bajorės, Mantautienė ir Zubrienė. Čia pat stovėjo būrys merginų, už jų – marga vyrų minia: statybos meistrai, darbininkai ir pilies sargybos kareiviai.

— Sveikas, bajorė Mantautienė ir, jei neklystu, bajorė Zubrienė! – tarė kunigaikštis, priartėjęs prie stalelio. — Net ir duona su druska sutinkate mane, tarsi naujakurį, naujoje pilyje.

— Šviesusis valdove, drįstame šitaip pasitikti, nes darbai pilyje beveik baigti. Maloniai prašome priimti mūsų nuoširdumo ženklą, – atsakė Mantautienė, pakeldama nuo stalelio lėkštę.

Kunigaikštis atlaužė nuo riekės gabalėlį duonos ir, padažęs druskoje, įsidėjo į burną.

— Ačiū jums, bajorės, ačiū visiems čia susirinkusiems. Kai pilies patalpos bus visiškai baigtos ir tinkamos apsigyventi, tada atvyksiu iš Vilniaus nebe vienas, nes kunigaikštienė taip pat labai nori pamatyti, kas čia padaryta? Tada tai iškelsime puotą, kokios Trakai iš viso dar nėra matę. Nuo tada aš mieliau čia gyvenčiau, negu Vilniuje. Na, bet eikime į pilies vidų! Mantautai, vesk mus.

Tęsinys sekančiame numeryje

MŪSŲ KŪRYBA

DRAUGYSTĖ

Vytas gyvena Kauno priemiestyje. Niekas jo nemėgsta, ir dėl tos priežasties, jis neturi nė vieno draugo. Jis paprastai praleidžia savo laisvalaikį žiūrėdamas X Files programas, kurios yra matomos televizijoje ketvirtą valandą po pietų. Jo motina visada jam sako: „Išjunk televizijos aparatą ir eik laukan pažaisti krepšinį su kitais vaikais". „Bet, bet"... Motina griežtai pasako: „Nėra jokių bet, eik laukan į šviežią orą ir užsiimk su kitais vaikais." Vytas sumurmėjo, bet paklausė savo motinos. Išėjo laukan ir nuėjo prie Roberto namų. Paskambino skambutį duryse. Durys atsidarė: „Sveikas, Robertai", – Vytas pasakė. Robertas jam atsakė: „Eik iš mano akių!" – ir nedraugiškai užtrenkė duris. Ir viskas. Vytas nusiminęs, pradėjo galvoti, kad niekas niekada jo nemėgo. Kai Vytas buvo už pusės bloko nuo savo namų, jis išgirdo labai garsų sprogimą parko pusėje. Jis pasuko galvą į tą pusę ir pamatė dūmus. Vytas pradėjo greitai bėgti į parką. Bėgdamas galvojo: „Kas galėjo atsitikti?"

Vytas stovėjo pritrenktas, kaip akmeninė statula, kadangi prieš jo akis pasirodė tolimos erdvės lėktuvas „Space ship". Jo spalva turėjo žalia atspalvį su mažomis lempomis aplink, kurių spalvos buvo žalia, raudona ir geltona. Jos visos mirgėjo. Stebuklingai durų vaizdas atrodė. Vytas stovėjo, kaip drebanti statula, kadangi jis buvo labai

išsigandęs. Tuoju trys maži žmogiukai pasirodė. Vienas dėvėjo geltoną apsiaustą, antras – žalią, o trečias – raudoną. Vytas galvojo, kad šitie iš kitos planetos atkeliavę gali būti žmogėdros, taip vaizdavo televizija ir žurnalai. Ten jie buvo vaizduojami dideli, žali ir su aštriais dantimis. Šitie erdvės keliautojai visai ne taip atrodė. Tas su žaliu apsiaustu pasakė: „Sveiks“. Su raudonu apsiaustu pasakė: „Kad mes galime visomis kalbomis kalbėti“. Pagaliau Vytas paklausė: „Ar jūs esate iš kurios nors kitos planetos?“ Bet jie pasakė, kad jų erdvės lėktuvas turėjo nelaimę su kompiuteriu ir po to katastrofa. Reikia jiems replių, kad galėtų sutaisyti. „Aš galiu jums reples pristatyti“, – pasakė Vytas. Jis greitai nubėgo į namus ir greitai sugrįžo su replėmis. „Ačiū“, – visi iš karto pasakė. Vytas atsigulė ant pievos ir stebėjo, kaip jie erdvės lėktuvą pataisė. Kai darbą užbaigė, jau danguje žvaigždės pasirodė, buvo tamsu. „Ar jūs galite vėl keliauti?“ – Vytas paklausė. „Taip“, – atsakė žaliasis, „dabar vėl galėsime keliauti“. Dabar raudonasis Vytui pasakė ačiū už pagalbą ir Vytą pavadino tikru draugu. Nustebęs Vytas pasakė, kad jis yra jų draugas. Jie visi su Vytu atsisveikino, įlipo į lėktuvą ir nuskrido į tamsų dangų. Vytas buvo laimingas, nes jis turėjo tris draugus.

Brian Jucas

Dvikalbės klasės mokinys

Čikagos lituanistinė mokykla

ATSISVEIKINIMAS SU LIETUVIŠKA MOKYKLA

Lietuviškoje mokykloje, jau nuo penkto skyriaus nekantriai laukiau abiturientūros. Skaičiuodavau mokslo metų likusias savaites. Bet dabar pagalvojus, man atrodo, kad tie metai per greitai praėjo. Nors man nepatiko keltis anksti ar ruošti namų darbus, atsimenu, kad visada grįždavau namo laiminga.

Lietuvoje gyvenau visus metus su mama ir broliu, ir seseria. Tada man buvo 5 metai. Ironija buvo, kai mano draugės Philadelphijoje lankė lietuvišką mokyklą vieną kartą savaitėje, aš laukiau penkias dienas Vilniaus vaikų darželyje. Ten visa aplinka buvo lietuviška, tokia, kad aš net pamiršau anglų kalbą tais metais.

Mano pirmieji mokslo metai Vinco Krėvės lituanistinėje mokykloje buvo pirmame skyriuje. Aš tada nesupratau kiek mano kalba ir žinojimas apie Lietuvą didėjo. Aš nevisai supratau kodėl aš turėjau atlikti gramatikos ir istorijos darbus. Aš nesupratau kaip svarbus ir reikalingas šitas visas darbas man buvo ir bus.

Teisybė, lituanistinė mokykla tikrai praturtino mano gyvenimą. Nors kalbu lietuviškai namuose su tėvais, ir seneliais, mokykloje išmokau apie Lietuvos istoriją ir jos žmones.

Aš esu labai dėkinga už viską, ką aš esu išmokusi. Esu dėkinga visoms mokytojoms, kurios mane mokė. Ačiū Jums. Aš pasiilgsiu namų darbų, ankstyvo važiavimo į mokyklą, ir sekmadienio rytus praleistus mokykloje. Bet aš noriu Jums pasakyti, ko aš pasiilgsiu. Pasiilgsiu vaidinimo repeticijų. Pasiilgsiu daug ko. Aš įdėjau daug darbo prie projektų ir uždavinių. Ponia Surdėnienė vis sakydavo: „Be darbo niekas nebus atsiekta“. Ir tai yra teisybė. Aš galėsiu naudoti

išmoktą informaciją ateityje, kai duosiu prašymą darbui, kai mokysiu vaikus. Ir mokysiu savo vaikus lietuviškai kalbėti. Aš galėsiu suprasti mano senelių pasakas ir pasakojimus ir su jais kalbėtis. Mano visi metai praleisti Vinco Kudirko lituanistinėje mokykloje buvo svarbūs – ir jų niekad neužmiršiu.

Gaja Stirbytė

Philadelphia, 2001 m. 05.20

* * * * *

Mano mama papasakojo man, kad kai aš buvau tik 18 mėnesių norėjau lipti laiptais į mokyklą ir būti su visais vaikais. Pagaliau nuėjau į darželį, būdama ketverių metų. Darželyje buvo labai smagu, bet kai perėjau į skyrius, darėsi sunkiau ir sunkiau. Nors aukštesnėse klasėse buvo sunkiau, aš daug išmokau. Mane mokė daug mokytojų, pradedant Diana Gulbinaite ir baigiant su p. Inga ir mano močiute.

Man buvo malonu atvažiuoti kas sekmadienį į mokyklą ir praleisti laiką su savo draugėmis. Aš nesigailėsiu, kad nereiks keltis anksti iš ryto, bet mokytojų ir vaikų pasiilgsiu. Nuvažiavus į Lietuvą aš pastebėjau, kaip yra svarbu žinoti apie savo kilmę ir kalbėti gimtąja kalba.

Noriu padėkoti visoms mokytojoms ir savo tėvams, kurie mane siuntė į lietuvišką mokyklą ir padėjo man ruošti namų darbus. Daug įspūdžių pasiliks: trys tautinių šokių šventės, du vaidinimai, ir naujos draugystės. Baigiant mokyklą, aš tikiu, kad šios aštuonerių metų draugystės nepasibaigs su šia diena.

Lina Maciūnaitė

Philadelphia

SEPTINTOKAI KURIA PASAKĄ

PASAKA APIE BORUŽĘ (DIEVO KARVUTĘ)

Čikagos lit. mokykla

Seniai, seniai, už devynių upių, už septynių kalnų, už trijų jūrų, vienoje Žemės vietoje, kuri vadinosi Lietuva, gyveno mažas baltas vabaliukas. Jis turėjo sparnelius ir galėjo skraidyti kur tik panorėjęs. Tačiau vabaliukas niekur neskraidė, nes buvo liūdnas. „Spalvas turi visi: ir medžiai, ir gėlės, ir paukščiai, ir vabalai, ir žvėrys, ir žuvys. Tik aš vienas toks nelaimingas, nes esu visiškai baltas ir niekam nereikalingas“ – mąstė vabaliukas. Tačiau vieną dieną jis susitiko gražų rainą katiną, kurio vardas ir buvo Rainis. Jie abu greitai susidraugavo ir nutarė vienas kitam kaip įmanydami padėti.

Kai į Lietuvą atėjo žiema, du draugai nutarė kartu keliauti ten, kur šilta. Katinas bakstelėjo savo letenėle į žemėlapiį, ir draugai nutarė vykti Floridon, ten, kur saulė žeme ridinėja, ten, kur šiltas vanduo, skaisti saulė ir daug daug spalvų. Kelionė buvo ilga ir nelengva.

Pagaliau du draugai pasiekė Floridą. Kiekvieną dieną bičiuliai ėjo maudytis, kaitinosi saulėje. Baltasis vabaliukas net nepastebėjo, kaip iš balto virto gražiu raudonu vabaliuku. Ta spalva jam labai tiko, nes dabar vabaliuką buvo galima pamatyti iš labai toli.

Vieną dieną Rainis ir vabaliukas nutarė aplankyti Juodąjį krioklį, kurio vanduo krito iš 7 pėdų aukščio ir maži vandens purslai tiško į šalis. Virš krioklio nuolat kabojo septyniaspalvė Laumės juosta, dar vadinama Vaivos juosta arba vaivorykste. Rainis ir vabaliukas buvo nustebinti Juodojo krioklio galybės ir didybės. Vabaliukas nepajuto,

kaip keletas lašų užtiško jam ant sparnelių. Dabar sparneliai jau turėjo mažus juodus taškučius.

Pailsėję du draugai grįžo Lietuvon.

Ir dabar Lietuvoje vasarą galime pamatyti mažus raudonus su juodais taškeliais ant sparnų vabaliukus, kurie vadinami boružėmis arba Dievo karvutėmis. Kai toks vabaliukas nutupia ant rankos, tu jam tyliai pašnibždėk tokią dainelę: „Dievo karvute, skriski į dangų, ten tavo vaikai žiūri pro langą“... Ir vabaliukas nuskris.

NEIPRASTOS ATOSTOGOS KRETINGOJE

Vasarą aš ir mano dvi sesės atostogavom stovykloje Kretingoje. Mes svečiavomės švento Pranciškaus gimnazijoje. Jos savininkai buvo broliai pranciškonai.

Jau pirmą dieną visos grupės rinko savo kambariui pavadinimą. Mūsų kambario pavadinimas buvo „Aguonėlės“.

Pirmąją dieną stovykloje vyko ir susipažinimo vakaras.

Valgyti eidavome į kavinę „Svetainė“. Maitindavo mus keturis sykius per dieną. Valgydino sočiai ir skaniai.

Buvo sudarytas tvarkaraštis. Keldavomės aštuntą ryto. Po to buvo ryto malda. Vėliau vėl eidavom valgyti į kavinę. Kai pareidavom, tvarkydavome kambarius ir po to tuoj eidavom į lietuvių kalbos pamokėlę. Pamokėlėje vadovė pasakojo apie Kuršių marias, Kretingos istoriją. Iš laikraščių iškarpydavome žodžius, ir vadovė mums liepdavo sudėti iš jų bet kokią skelbimą. Vadovė kalbėjo rusiškai, nes, išskyrus mane ir mano seses, vaikai nemokėjo kalbėti lietuviškai.

Po pietų laisvu laiku žaisdavom. Švento Pranciškaus gimnazijos sporto salėje buvo čiužiniai, ir mes ant jų šokinėjom, vartaliojomės. Šokinėjom per virvutę, žaidėm krepšinį, tenisą. Kalbėdavom su draugėm apie savo namus, apie tai, kaip mokomės, kur gyvename. Sužinojau, kad čia vaikai suvažiavo iš Karaliaučiaus krašto. Kalbėdavom rusiškai, nes jos nemokėjo lietuviškai. Eidavome prie šalia esančio ežero šerti laukinių ančių. Antys buvo draugiškos, jos nebijojo žmonių, priplaukdavo ir čiupdavo lesalą iš mūsų rankų.

Paskui vakarieniam eidavome. Vakare vėl meldavomės. Išmokau šias maldas: „Viešpaties malda“, „Angelo pasveikinimas Marijai“, „Švč. Trejybės pagarbinimas“. Po to mūsų laukė naktipiečiai ir diskoteka. O dvyliktą nakties eidavom miegoti.

Stovykloje daug keliavome. Važiavome į Kryžių kalną netoli Šiaulių, į Palangą prie Baltijos jūros, buvome Kaune, devintame forte, pas skautus netoli Telšių miške, lankėmės Telšių katedroje ir Molėtų observatorijoje. Ten mums pasakojo apie saulę ir kosmosą. Ant gaublio ieškojom savo horoskopų ženklų. Liftu kilome į viršų, o paskui lipome ten ir laiptais. Iš eilės žiūrėjome pro žiūronus į apačią, nes buvo diena. Iš viršaus buvo matyti galybė ežerų.

Labiausiai man patiko ekskursija į Molėtų observatoriją. Aš sužinojau apie žvaigždes, saulę, kurios yra labai toli nuo žemės. Patiko žiūrėti pro žiūronus. Molėtai man padarė didžiausią įspūdį todėl, kad man dar neteko matyti tiek daug ežerų. Tai pati gražiausia vieta, kurią man teko matyti. Man stovykloje labai patiko. Norėčiau dar kartą važiuoti į stovyklą Kretingoje.

Vitalija Genytė

Karaliaučiaus krašto Ragainės rajono

Būdviečių vidurinės m-klos (Malomožaisko) V kl. mokinė

Mano prosenelis, Stasys Dirmantas, buvo labai įdomus žmogus, su labai įdomia gyvenimo istorija.

Jim gimė 1887 m. lapkričio mėn. Lietuvoje. Jo tėvai buvo dvarininkai ir buvo pakankamai turtingi žmonės. Jis priklausė privilegijuotai dvarininkų klasei. Prosenelis baigė mokyklą Varšuvoje. Kai jis mokėsi Varšuvoje, gyveno pas savo tetą. Jo teta bandė jį priversti kalbėti lietuviškai, bet mano prosenelis atsispyrė lenkinimui.

Baigęs mokyklą Varšuvoje, prosenelis nuvyko į Vilnių ir mokėsi Vilniaus universitete, kurį baigė ir gavo diplomą. Vėliau jis dar mokėsi Maskvos universitete ir įsigijo inžinieriaus geodezininko diplomą.

Tėvų susitarimu Stasys turėjo vesti Domicelę. Tai nebuvo vedybos iš meilės. Bet po kurio laiko jie pamilo vienas kitą. Toje šeimoje gimė Aldona, mano močiutė.

Kai vyko Pirmasis Pasaulinis karas, Stasys tarnavo Rusijos kariuomenėje, nes Lietuva priklausė tuo metu carinei Rusijai. Tarnaudamas rusų kariuomenėje, jis išmoko daug karo dalykų. Jis buvo geras kareivis. Kai 1918 metais Lietuva tapo nepriklausoma valstybe, jai reikėjo labai daug išsimokslinusių žmonių, ypač tokių, kurie žinojo karo meną. Stasys buvo geras kandidatas užimti aukštas pareigas. Jam buvo suteiktas generolo laipsnis. Nepriklausomoje Lietuvoje jis buvo pakviestas dirbti ministrų kabinete. Taip pat jis mokė studentus inžinerijos. Mano mama yra girdėjusi, kad jis buvo griežtas profesorius.

Po Antrojo pasaulinio karo, kai Tarybų Sąjunga okupavo Lietuvą, mano prosenelis atvyko į Čikagą. Pradžioje jis dirbo sargu. Jis dalyvavo daugelio lietuviškų organizacijų veikloje, pvz.: Čikagos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungoje. Jis yra surinkęs ir parašęs daug istorinių veikalų.

Stasys Dirmantas gyveno iki 1974 metų. Jis turėjo insultą ir po šios ligos mirė. Jam buvo 87 metai. Jis mirė garbingai – daug nuveikęs Lietuvos labui.

Paulius Elvikis, Maironio lit. mokykla

KURIAME ISTORIJAS APIE SAVO MIESTĄ

Rašo Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai Lemonte

MIČIGANO EŽERAS

Labai seniai, kada Mičigano ežero dar nebuvo, toje vietoje buvo žali laukai. Tuose laukuose ganėsi tokie gyvūnai, panašūs į jaučius. Jie vadinosi mičai. Tie mičai priklausė tokiam piktam, išdidžiam, blogam ponui. Jis visą laiką gyrėsi kitiems, kad daug tų mičų turėjo. Dievas viską matė, ir Dievui tas ponas labai nepatiko.

Vieną dieną Dievas nutarė pono mičus paskandinti. Kaip manė, taip ir padarė. Toje vietoje, kur Dievas paskandino mičus, atsirado ežeras. Žmonės tą ežerą pavadino Mičigano ežeru.

Živilė Gedrimaitė, 7 sk.

PASAKOJIMAS APIE MIČIGANO EŽERĄ

Seniai, seniai, prieš 100 metų, visa Čikaga buvo po vandeniu. Ta visa jūra buvo vadinama „Mičia“. Jūroje gyveno undinė, vardu „Ginė“. Ji turėjo tėvą, kuris buvo jūros karalius. Vieną dieną Ginė su karaliumi susipyko. Tėvas pažadėjo dukrą už nepaklusnumą išvaryti iš jūros karalystės. Po to karalius jūrą pavertė į ežerą ir pavadino jį Mičigano ežeru. Tada karaliaus duktė perėjo gyventi į tą ežerą. Taip atsirado Mičigano ežeras, kuriame gyveno Mičia.

Kristė Anarino, 7 sk.

SŪRIS BE DRAUGŲ

Vieną kartą buvo labai mažas gabaliukas sūrio, kuris buvo nukištas į patį šaldytuvo galą. Jam buvo labai liūdna. Visi buvo jį pamiršę. Tas vargšas sūrio gabalas liūdėjo dieną ir naktį. Jis norėjo draugo, bet niekas į jį nekreipė dėmesio.

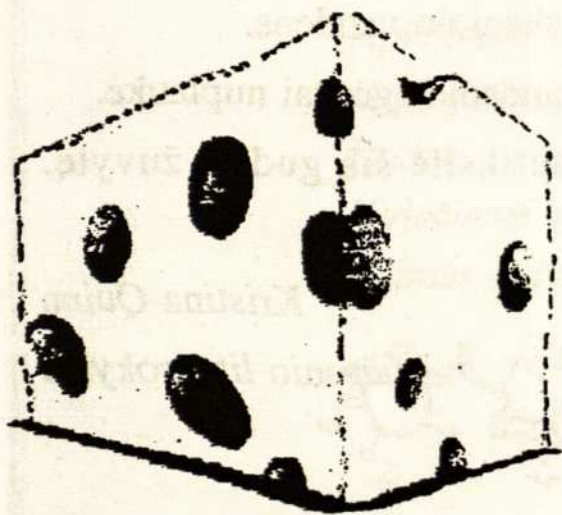
Vieną dieną, tas sūrio gabalas išlipo iš stalčiaus ir lipo per visas šaldytuvo lentynas. Jis prašė pieno, sviesto, duonos ir dešros, kad su juo draugautų, bet nė vienas jų nenorėjo. Nuliūdęs sūris nulipo į šaldytuvo apatinę dalį ir pradėjo stumti duris. Sūris stūmė ir stūmė kol pagaliau durys atsidarė. Sūris jau seniai nebuvo išlipęs iš šaldytuvo ir tai ką jis pamatė, labai jį nustebino. Virtuvė buvo ryškiai apšviesta. Sūris pradėjo eiti, ieškodamas kito šaldytuvo, kuriame gal jis rastų draugų. Sūris ėjo ir ėjo bet niekaip negalėjo surasti to kito šaldytuvo. Jis jau buvo pavargęs. Taigi sūris atsisėdo ir iš karto užmigo. Sūris sapnavo, kad jisai surado didžiulį šaldytuvą, kuriame buvo begalės maisto ir kai jis atidarė duris, visi norėjo su juo draugauti. Staiga sūris

atsibudo ir pamatė, kad kažkokia didžiulė pabaisa jį laižo. Išsigandęs sūris pradėjo bėgti o pabaisa sulijo, pravėrė savo didžiulius nasrus ir vargšą sūrį prarijo.

Evelina Gulbinaitė

Šv. Kazimiero lit. mokykla

Los Angeles

MEŠKA IR ŽUVYTĖ

Vieną dieną meška vaikštinėjo palei upę ir buvo labai praalkusi. Ji nutarė pasigauti sau skanią žuvytę. Meška įkišo savo didelį delną į upę ir ištraukė žuvytę. Meška pasiruošė valgyti, bet staiga žuvytė pradėjo kalbėti.

— Nevalgyk manęs, meškute.

Meška nustebė ir paklausė:

— O kodėl gi ne?

— Man, atrodo, – sako žuvytė, – kad tau pirma reikėtų atsigerti.

— Kodėl gi aš turėčiau gerti, jeigu manęs troškulys nekankina?

— Todėl, kad čia skaniausias vanduo pasaulyje, – atsakė žuvytė.

— Tikrai? – nustebusi paklausė meška.

Meška susigundė skaniausiu pasaulyje vandeniu. Bet ji paklausė žuvytės:

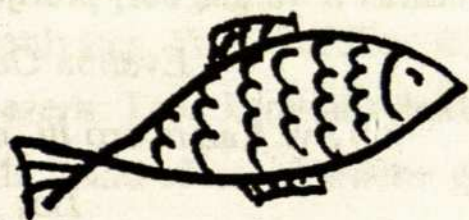
— Bet tu paspruksi, kol aš gersiu.

— Ne, meškute, tikrai nepaspruksi.

Meška pasidėjo žuvytę ir pasisėmė skaniojo vandens.

Kol meška gėrė, žuvytė pliumpt į vandenį ir greitai nuplaukė.

Taigi paklauskite, jeigu kartais sutiksite šią gudrią žuvytę, neklauskite jos.

Kristina Quinn
Maironio lit. mokykla

KONCERTAS

Ramutė Skučaitė

Šiandien

Girioj sujudimas –

Pabalėj

Kažkoks skelbimas!

Iš tiesų –

Ant seno grybo

Afiša

Didžiulė kybo:

„Ryt

Visiems ateiti verta

Į žalių varlių koncertą.

Varliukus susisodinę,

Trauksim darnią sutartinę!

Bus daina

Graži be galo

Apie žalią miško balą!

Apie balą.

Apie balą!

Iš pradžios,

Paskui – iš galo!

Kviečiame visus klausytis!

Įėjimas – dvi musytės."

AR ŽINAI?

PADANGIŲ VALDOVAS ERELIS

Nuo neatmenamų laikų erelis laikomas jėgos ir išdidumo simboliu, ne veltui jo atvaizdas puikuoja daugelio šalių herbuose. Jungtinių Amerikos Valstijų – baltagalvis, Lenkijos – kilnysis, o senosios Rusijos imperijos herbe puikavosi dvigalvis erelis. Šis paukštis žvelgia iš Austrijos, Egipto, Ispanijos, Vokietijos herbų. Erelio vardas minimas ir dainose. Ir iš tikro, sklęsdamas aukštybėse plačiai ištiestais sparnais, šis paukštis atrodo lyg tikras padangių karalius.

Kai kurios indėnų gentys tikėjo, jog žaibus ir perkūnijas sukelia stebuklingas auksinis erelis. Erelio plunksnomis galvas dabinosi vadai ir drąsiausi kariai.

Egzistuoja apie 60 erelių rūšių. Kai kurios iš jų nyksta. Į Lietuvos Raudonąją knygą jau įtraukti jūrinis, kilnysis ereliai, didysis erelis rėksnys ir erelis žuvininkas.

Visi šie plėšrūnai stiprūs, gamtos apdovanoti galingais, lenktais snapais, stipriomis kojomis su dideliais aštriais nagais, ypač geru regėjimu. Sklandydami keliasdešimties metrų aukštyje, jie ižiūri žeme šmirinėjančią pelę. Erelio akyje yra 600 tūkst. regos kolbelių, o žmogaus – 4 kartus mažiau. Jei žmogaus akys būtų tokių pat proporcijų kaip ir erelio, tai turėtų būti dydžio sulig apelsinu.

Europoje, Šiaurės Afrikoje ir Šiaurės Amerikoje gyvena **kalnų ereliai**. Anksčiau jie karaliavo visur – ir žemumose, ir kalnuose, bet šiandien juos galima išvysti tik nepasiekiamose kalnų aukštumose ar gūdruose giriose. Lizdus šie paukščiai krauna neprieinamuose uolų iškyšuluose arba medžiuose, o kartais tiesiog ant žemės.

Dar didesnis yra **jūrinis erelis**. Seni jūriniai ereliai turi baltus skruostus. Skirtingai, nei kalnų erelių, jūrinių kojos yra plikos. Jie gaudo vandens paviršiuje plaukiančias žuvis, vandens paukščius. Gyvena jūros pakrantėse, taip pat ir prie kitokių vandens telkinių visoje prieartinėje dalyje.

Pietų Amerikoje gyvena **harpija** – tikras beždžionių siaubas, gaudanti ir tinginius bei medžių paukščius, ypač papūgas.

Šiaurės Amerikoje gyvena vienas didžiausių – **baltagalvis erelis**, panašus į jūrinį išvaizda ir gyvenimo būdu. Nuo pakaušio iki uodegos galo jo ilgis 75 cm, sveria tris kilogramus. Ištiesti sparnai siekia 2 metrus. Baltagalvis medžioja smulkius žvėrelius, roplius, vandens paukščius, neniekina ir dvėselienos, o desertui labai mėgsta lašišas. Pamatęs grobį erelis krenta iš aukštybių ir pritrenkia auką savo stipriomis letenomis, o iš 5 cm ilgio nagų gniaužtų niekam nėra vilties ištrūkti.

Kai ateina tuoktuvių metas, patinas ir patelė sklendžia ratais savo teritorijos erdvėse, išdarinėdami įvairius akrobatinius triukus: leidžiasi nešami oro srovių, staiga darydami netikėtus posūkius. Net sugeba paskristi apsisvertę ant nugaros. Paskui ore susikimba nagais ir krenta kartu, kūlvirsčiais vartaliiodamiesi. Tai atrodo lyg nuostabus padangių šokis.

Baltagalvių pora renčia ne vieną, o kelis lizdus, dažniausiai aukštuose spygliuočiuose. Erelų lizdai grubūs, sudėti iš šakų. Kiekvienais metais paukščiai tuos lizdus „paremontuoja“: prineša dar

šakų, o lizdo vidų iškloja žolė ir žaliomis šakelėmis. Kai kurie erelių namai tampa tokie sunkūs, jog medžiai, ant kurių jie suresti, neatlaiko ir lūžta. Pats didžiausias erelio lizdas rastas Jungtinėse Valstijose – jo skersmuo siekia 2.5 m ilgio, aukštis – 4 metrus.

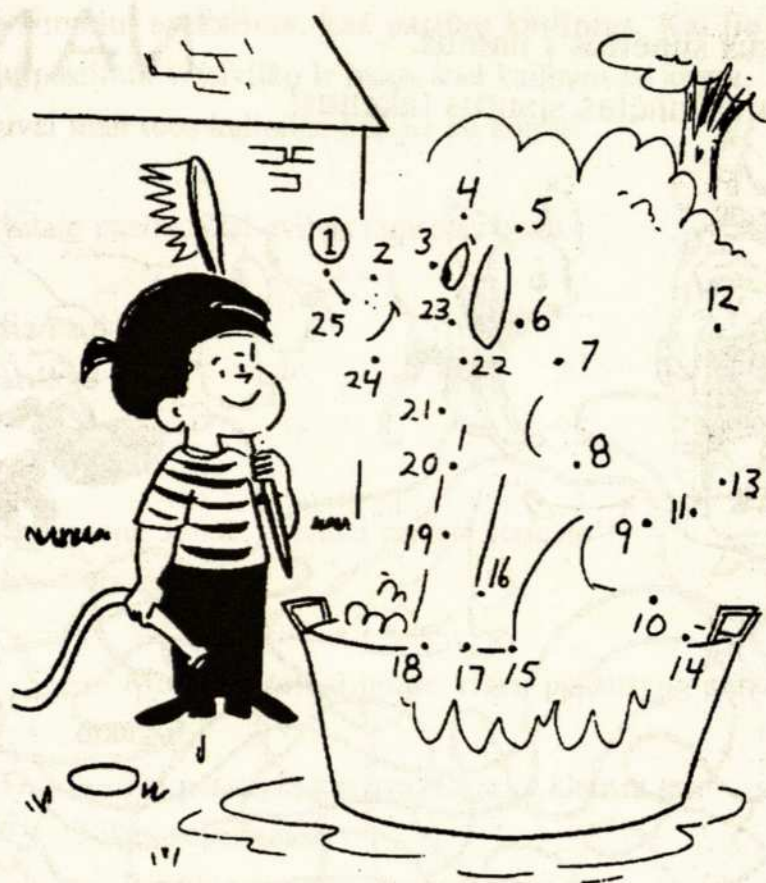
Patelė padeda vieną – tris kiaušinius, iš kurių po šešių savaičių vienas po kito prasikala jaunikliai. Peri abu tėvai. Vos prasikalę ereliukai yra dydžio sulig žvirbliu, apaugę minkštais pilkais pūkais, turi juodą snapą ir, nors žiūri plačiai atmerktomis akimis, dar labai prastai mato. Keliolika dienų motina juos šildo savo kūnu, o tėvas akylai saugo lizdo teritoriją, kad laiku pastebėtų pavojų ir, jei reikės, drąsiai susikautų. Medžioja tėtušiai pasikeisdami ir visą parą neša į lizdą maistą, o vaikai nuolat rungtis dėl kąsnio ir išlikimo. Vyriausias ereliukas stengiasi sunaikinti savo mažesnius brolius kad liktų lizde vienas. Jei maisto nėra daug, lizde lieka tik stipriausiasis.

Dinozaurai, tokie mielai padarai, išnyko prieš 65 milijonus metų. Kodėl? Todėl, kad keitėsi klimatas. Bet kodėl jis keitėsi?

Pasak mokslininkų, turinčių įvairiausias nuomones, galėjo būti ir taip... Meksikoje rastas krateris, kurio skersmuo – 170 kilometrų. Krateris – tai toks taurės pavidalo įdubimas vulkano viršūnėje. Būtent per kraterio gyslas vulkanas ir veržiasi. Asteroidas, tokia mažytė planeta, matyt, trenkėsi į jį, o buvo tas asteroidas maždaug 16 kilometrų skersmens. Smūgio jėga prilygtų tai, kuri būtų sproguos viso dabartinio pasaulio branduoliniams ginklams. Smūgio metu atsiradusios dulkės pasklido po visą pasaulį. Jose buvo nepaprastai daug mirtinai nuodingos sijos. Taip užgeso Žemės gyvybė...

Užgeso, kad atgimtų vėl, bet jau kitaip. Be dinozaurų...

GALVOSŪKIAI

Raskite pasislėpusius 13 žodžių.

K	E	L	G	Y	R	E	S	V	O	R	D	N	Ū
V	I	K	U	P	R	A	N	U	G	A	R	I	S
V	A	R	G	N	I	K	Š	T	U	K	Y	G	N
E	Ž	R	E	A	S	I	K	O	J	I	G	E	I
R	B	Ė	N	U	N	I	V	Ė	Ž	L	Y	S	E
O	Ž	K	Y	A	B	D	O	N	I	P	S	N	G
P	O	V	S	V	O	B	R	I	E	D	O	A	E
M	P	L	U	N	K	S	A	A	V	I	S	P	N
B	A	L	A	N	D	I	S	E	S	A	K	A	A
Ė	Ž	Y	Z	P	E	L	A	K	Y	L	O	S	R
U	J	B	I	T	Ė	L	O	R	Š	E	D	E	S

— Noriu namo, – sako Reksiukas.
— Ir aš norėčiau, – amsi Pūkiukas.

Parvesk visus šunelius į namus.
Rask į juos vedančius siaurus takelius!

NORIU NAMO

JUOKŲ MAIŠELIS

Žmogus atnešė siuvėjui avikailius, kad pasiūtų kailinius. Kai jie buvo baigti, žmogelis atėjo jų pasiimti. Užsivilko ir mato, kad kailiniai su kupra.

— Kaip tu pasiuvai man tuos kailinius, kad jie su kupra?

Siuvėjas:

— Tai kaip čia kitaip pasiūs, kad avinas kuprotas buvo.

...

Mokytojas klausia naujo mokinio:

— Vardas? Pavardė?

Šis atsako:

— Jonukas Varnas.

— Kai kalbi su mokytoju, Jonuk, privalai pridėti „tamsta“!

— Tamsta Jonukas Varnas.

...

— Mudu su tėte žinome viską pasaulyje, sako Nikas savo draugui.

— Tai pasakyk, kur yra Azija, – klausia tas.

Nikas nepasimeta:

— Į šį klausimą tau atsakys mano tėtė.

...

— Jonuk, kuo norėtum būti užaugęs?

— Gydytoju.

— Bet tu juk bijai net skiepų.

— Tapęs gydytoju būsiu kitoje adatos pusėje.

— Ko taip džiaugiesi?

• — Buvau pas dantistą.

• — Ir tau linksma?

— Taip, šiandien jis nedirba!

...

Moteris parduotuvėje renkasi šluotą. Peržiūrėjo visas, kiek buvo, ir dar liepė atnešti iš sandėlio. Pagaliau išsirinko.

Pardavėjas klausia:

— Jums, ponai, suvynioti ar taip skrisite?

Lithuanian Educational Council of the USA
13648 Kickapoo Trail Lockport, IL 60441 Tel. 708 - 301-6410